

Miljøindsatsen i Arktis 2004

Aktiviteter støttet af ordningen for Miljøstøtte til Arktis - DANCEA

Herunder findes en oversigt over projekter, som i 2004 er sat i gang med økonomisk støtte fra Miljøstøtteordningen for Arktis - DANCEA.

Nærmere oplysninger om projektræsultater vil kunne fås ved henvendelse til de projektansvarlige.

En stor del af projektrapporterne findes endvidere i Dansk Polarcenters bibliotek (www.dpc.dk).

Projektoversigt for DANCEA 2004

1.1.1 AMAP

Projektittel **Tillægsbevilling til dækning af udgifter for AMAP Fase 2, Færøerne 2000**
123/001-0184t

Projektansvarlig Heilsufrødiliga Starvsstova

Projektformål Tillægsbevilling til projekt afsluttet i TAS for at kunne dække ubetalt regning.

Indsatsområde Grænseoverskridende/regional forurening

Projektstøtte kr. 24.000

Projektittel **Målekampagne i Barrov, Alaska, 2004**

127/000-0041

Projektansvarlig DMU, Afdeling for atmosfærisk miljø

Projektformål DMU's medvirken til en international målekampagne i Barrov, Alaska for at bestemme det atmosfæriske nettobidrag af kviksølv til Arktis. Dette gøres ved at bestemme de kemiprocesser, der fører til deposition af kviksølv, bl.a. ved brug af REA-udstyr.

Indsatsområde Grænseoverskridende/regional forurening

Projektstøtte kr. 250.000

Projektittel **Konsekvenser af klimatiske ændringer i Arktis - et formidlingsprojekt**

127/000-0042

Projektansvarlig Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø

Projektformål I forbindelse med offentliggørelsen af Artic Climate Impact Assessment udgivet af Arktisk råd, gennemføres en "bred" formidling af rapportens resultater i Grønland og i Danmark. Projektet skal sikre en sober og balanceret formidling af rapportens resultater og forebygge mytedannelsen omkring konsekvenserne af arktiske klimaændringer. Projektet gennemføres koordineret med ACIA-sekretariatets formidlingsindsats og i tæt samarbejde med de grønlandske myndigheder.

Indsatsområde Klimaændringer

Projektstøtte kr. 626.750

<i>Projekttitle</i>	Dækning af udgifter til produktion af ekstra sæt af postere til ACIA formidling
	127/000-0042t
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø
<i>Projektformål</i>	Trykning af ekstra posters i formidlingsindsats om ACIA-rapportens resultater i Grønland og i Danmark.
<i>Indsatsområde</i>	Klimaændringer
<i>Projektstøtte</i>	kr. 30.000
<i>Projekttitle</i>	Radionukleider, AMAP 2004
	127/000-0044
<i>Projektansvarlig</i>	Forskningscenter Risø
<i>Projektformål</i>	Indsamling af prøver og analyser af radioaktive isotoper i det arktiske miljøet og i planter og dyr. Monitoringen omfatter målinger i den Østgrønlandske Strøm, målinger ved Færøerne, målinger af Cesium i fjeldørred, ren og lam i Sydgrønland, og målinger af naturlige radionukleider i traditionel inuit-kost. Målingerne udgør en del af rigsfællesskabets AMAP-program
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 993.562
<i>Projekttitle</i>	Støtte til ACIA-sekretariatets formidling af ACIA resultater
	127/000-0046
<i>Projektansvarlig</i>	AMAP sekretariat
<i>Projektformål</i>	Rigsfællesskabets støtte til ACIA-sekretariatets produktion af en video om ACIA-rapportens resultater
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 200.000
<i>Projekttitle</i>	Finansiel støtte til POP-undersøgelser på Frans Josef Land
	127/000-0047
<i>Projektansvarlig</i>	AMAP sekretariat
<i>Projektformål</i>	Der gennemføres en undersøgelse og kortlægning af PCBer og andre Persistente Organiske Forureninger på den nu forladte sovjetiske flybase på Frans Josef Land.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 75.000
<i>Projekttitle</i>	DPC, Netformidling af ACIA
	127/000-0049/4
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Polar Center
<i>Projektformål</i>	Der etableres en netbaseret formidling af ACIA-rapportens resultater rettet mod skoleelever (gymnasieniveau)
<i>Indsatsområde</i>	Klimaændringer
<i>Projektstøtte</i>	kr. 243.000
<i>Projekttitle</i>	POP effekter i slædehunde og isbjørne (POESI) - studier med fokus på Østgrønland, fase 2, analyseudgifter 2004-2005
	127/001-0090t
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø
<i>Projektformål</i>	Nærværende projekt har til formål at løse uafklarede spørgsmål, som er rejst i forbindelse med det internationale AMAP arbejde med POPer og deres potentielle toksiske effekter på højere trofiske niveauer i de arktiske marine fødekæder. Specielt har der været fokuseret på isbjørne i Østgrønland og Svalbard og senest også Kara Havet, idet bjørne i disse områder har vist sig at have de højeste POP niveauer i Arktis. De potentielle toksiske effekter, som er vist hos isbjørne, og som menes at kunne

skyldes POPer, er en påvirkning af immunforsvar, hormonbalance og reproduktion og muligvis også højere dødelighed. Indsamlingen af prøver fra isbjørne sker i tæt samarbejde med lokale fangere. Projektet omfatter også kontrollerede forsøg med slædehunde som model, da bjørne og hunde er phylogenetisk nært beslægtede. Projektet vil blive udført ved at sammenligne biologiske effekter i en gruppe hunde, som fodres med lokal føde (spæk fra vågehval) med et højt POP indhold, med en gruppe hunde, som fodres med hundefoder med et meget lavt POP indhold. I projektet vil en hypotese vedr. lever- og nyreskader forårsaget af POPer blive testet. Hypotesen går ud på, at visse POPer kan forårsage frigivelse af vitamin A fra lagringen i leveren til blodbanen, hvorefter høje niveauer af vitamin A inducerer celledskader i nyre og lever. Projektets første faser blev bevilliget støtte i 2003.

Indsatsområde
Projektstøtte

Grænseoverskridende/regional forurening
kr. 1.156.000

Projekttitle

Spectral Calibration for High Arctic Primary Production Estimation (SCHAPPE)

127/001-0117

Projektansvarlig
Projektformål

Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø

Projektet vil kvantificere indbygningen af kulstof, dvs. primærproduktionens størrelse, i fem udbredte højarktiske økosystemer. Målet er at estimere primærproduktionens og fotosyntesens størrelse i de vigtigste plantesamfund i det højarktiske Grønland ved at kalibrere plantebiomassen til spektrale målinger. Væsentligt er, at kalibreringen medfører, at det bliver muligt vha. satellitfotos at opskalere primærproduktionen målt i et givent plantesamfund, og derved udvikle velfunderede regionale modeller for kulbalancen i højarktiske områder.

Indsatsområde
Projektstøtte

Klimaændringer
kr. 600.000

Projekttitle

Biobasis 2004

127/001-0135

Projektansvarlig
Projektformål

Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø

Fortsættelse af driften af monitoringsprogrammet, Biobasis, i Zackenberg. Programmet har kørt siden 1995 og har til formål at belyse effekterne af klimaændringer i Højarktis på basis af en bredspektret overvågning af økosystemet i Zackenberg i tæt samspil med abiotiske monitoringsprogrammer, klima- og geobasis.

Indsatsområde
Projektstøtte

Klimaændringer
kr. 1.359.616

Projekttitle

Geobasis 2004 - Stofomsætningen i et højarktisk økosystem

127/001-0136

Projektansvarlig
Projektformål

Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø

Drift af den fysiske og geomorfologiske miljøovervågning ved Zackenberg. Programmet indbefatter CO₂-flux monitorering, Sne- og permafrostmonitorering, jordfugtighed og jordkemi samt hydrologi, vandføring og sedimentmonitorering.

Indsatsområde
Projektstøtte

Klimaændringer
kr. 1.438.306

Projekttitle

ZERO-database

127/001-0139

Projektansvarlig
Projektformål

Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø

Projektet vil oprette en fællesdatabase for monitoringsprogrammerne ved Zackenberg Ecological Research Operations (ZERO). Indsamlet data fra de fire monitoringsprogrammer, klimaBasis, BioBasis, GeoBasis og MarinBasis, vil blive "samlet", så man kan trække data ned fra et webbaseret interface.

Indsatsområde
Projektstøtte

Klimaændringer
kr. 200.000

<i>Projekttitle</i>	MarinBasis 2004 127/001-0140
<i>Projektansvarlig</i>	DMU, Afd. for Marin Økologi
<i>Projektformål</i>	produktion påvirkes af igangværende klimaforandringer i det arktiske område. Projektet vil bidrage til en øget forståelse af sammenhænge mellem fysiske parametre som sne og havisforhold, ferskvandstilførsel, saltholdighed, temperatur- og strømforhold, og biologiske forhold som primærproduktion, græsning, nedbrydning, fødekædestruktur og artssammensætning. En detaljeret forståelse for reguleringen af de lavere fødekædeled er en forudsætning for at kunne forudsige klimarelaterede ændringer i fødegrundlaget for bunddyr, krebsdyr, fisk, og for større pattedyr som hvalrosser og sæler. Projektet er en del af måleprogrammet på Zackenberg, hvor der gennem en længere årrække kontinuert er gennemført målinger af biotiske og abiotiske forhold og måledate fra projektet indgår i det overordnede Arctic Climate Impact Assessment, der vurderer klimaforandringernes indflydelse på højarktiske økosystemer og stofomsætningen. Tilskuddet vedrører måleprogrammet for 2004.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.402.000
<i>Projekttitle</i>	MarinBasis 2004, tillægstilsagn 127/001-0140t
<i>Projektansvarlig</i>	DMU, Afd. for Marin Økologi
<i>Projektformål</i>	Der gives støtte til indkøb af dataloggere til brug for Marin-basis programmet.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 159.000
<i>Projekttitle</i>	The core program for modelling of atmospheric pollution in Greenland and in Faeroe Island 127/001-0142
<i>Projektansvarlig</i>	DMU, Afdeling for atmosfærisk miljø
<i>Projektformål</i>	Projekt omfatter modellering af bl.a. atmosfærisk kviksølv og andre ikke flygtige tungmetaller, POP'er og forskellige forureningsstoffer (SOx). Formålet er at vedligeholde det udviklede modelsystem samt applikationen af den hemisfæriske transport model (DEHM) for således at kunne kvantificere og kortlægge forekomst, transport og deponering af kviksølv og andre tungmetaller (Cu, Zn, Cd, Pb). Projektet skal fortsat undersøge atmosfærisk kviksølvs skæbne og dets eksponeringsniveauer i miljøet i Vestgrønland. Her skal måledata fra Nuuk målestationen benyttes i modellen til at få en øget forståelse af de forskellige former kviksølv forekommer i og deres transportveje og deposition i miljøet.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.200.000
<i>Projekttitle</i>	Nuuk station: Monitoring of atmospheric pollution in West Greenland 127/001-0143
<i>Projektansvarlig</i>	DMU, Afdeling for atmosfærisk miljø
<i>Projektformål</i>	Formålet med dette projekt er at få en forståelse af luftforureningsbelastningen i Vestgrønland. Stationen har været støttet i 2002/3, hvor der er foretaget målinger for partikulært bundne stoffer inklusiv en række tungmetaller, nitrat mm., mens der i 2003 er afsat midler og udstyr til analyse af POP'er. Programmet for fortsættelsen af dette projekt skal gennemføres i 2004/5 og vil desuden indeholde analyser af dioxiner, som er det mest forurenende POP stof for regionen. Efter dette projekt anbefales det at det vurderes om placeringen af stationen er tilfredsstillende og om projektet endeligt bør afsluttes.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 3.114.000

<i>Projekttitle</i>	AMAP Core Program for Grønland 2004-2005 127/001-0144
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø
<i>Projektformål</i>	Projektet udgør grundlaget for Danmarks fortsatte deltagelse som bidragyder til AMAP f.s.v.a. overvågningen af POP'er og tungmetaller og monitoreringen af udviklingstendenser i det arktiske økosystem i og omkring Grønland. Den tidsmæssige overvågning er højt prioriteret i det internationale AMAP samarbejde. Dette gælder også de såkaldte nye kontaminanter, hvor viden om deres forekomst og tidsmæssige trend er meget sparsomme.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 4.456.000
<i>Projekttitle</i>	AMAP Core program for Færøerne 127/001-0146
<i>Projektansvarlig</i>	Heilsufrødiliga Starvsstova
<i>Projektformål</i>	Der indsamles prøver til AMAPs kerneprogram for analyser af tungmetaller og POP'er i terrestriske, marine og ferske økosystemer. Herudover foretages der en analyse af årsager til variation i analyseresultater fra Ulke og det undersøges om der er en generelt forhøjet tungmetalkoncentration i de øvre lag af sedimentprøver fra terrestriske økosystemer.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 983.520
<i>Projekttitle</i>	Dansk Polarcenters sekretariatsfunktion for miljøstøtten til AMAP m.m. 127/001-0153
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Polar Center
<i>Projektformål</i>	Koordinerings- og sekretærfunktionen vedrørende Arktisk Råd og miljøstøtteordningen for Arktis
<i>Indsatsområde</i>	Andet, tværgående aktiviteter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.158.890

1.1.2 AMP-V

<i>Projekttitle</i>	Klima, planteplankton og predation 127/001-0157
<i>Projektansvarlig</i>	DMU, Afdeling for Havmiljø
<i>Projektformål</i>	I Diskobugten gennemføres der undersøgelser af isdækkets betydning for zooplanktonproduktion, -fordeling og -biomasse og predation på zooplankton fra grønlandshvaler.
<i>Indsatsområde</i>	Klimaændringer
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.481.710
<i>Projekttitle</i>	Grønlands implementering af Biodiversitetskonventionen. Støtte til udvikling af et scenarie for strategi og handlingsplan 127/001-0160
<i>Projektansvarlig</i>	Kvistgaard Consult Aps
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at fremme den grønlandske implementering af Biodiversitetskonventionen. Projektet er tilrettelagt således, at Hjemmestyret undervejs i projektet skal træffe en række strategiske beslutninger vedr. relevante scenarier for gennemførelsen af konventionen i form af strategi og handlingsplan.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 737.204

<i>Projekttitle</i>	Miljøledelse og grønne regnskaber i Grønland
	127/001-0161
<i>Projektansvarlig</i>	DTU
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at fremme dokumentation og reduktion af ressourceforbrug og miljøbelastning i de grønlandske kommuner gennem indførelse af grønne regnskaber og miljøledelse for kommunale aktiviteter og institutioner.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.049.800
<i>Projekttitle</i>	Midtvejs- og slutevaluering vedr. kildesortering af miljøfarlige affaldsfraktioner i Nuuk Kommune
	127/001-0162
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektformål</i>	Midtvejs- og slutevaluering af pilotprojekt med kildesortering af farligt affald i Nuuk Kommune har dels til formål at optimere og dokumentere resultatet af pilotprojektet, dels at fremme formidlingen af erfaringer og resultater til de øvrige kommuner. Kildesortering af farligt affald, elektronikskrot mv. vurderes at være væsentligt for en fortsat reduktion af miljø- og ressourcebelastningen fra affald.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 277.000
<i>Projekttitle</i>	Forvaltning af gåsebestande i Vestgrønland
	127/001-0163
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at opnå en videnskabelig vurdering af bestandsnedgangen af Grønlandsk blisgås, den øgede bestand af Canadagås og interaktionerne arterne imellem med henblik på at forbedre vidensgrundlaget vedr. årsagerne til tilbagegangen i bestanden af grønlandsk blisgås og de forvaltningsmæssige muligheder for at bremse tilbagegangen gennem regulering af jagt, turisme og mineralefterforskning og -udnyttelse og at fremme det internationale samarbejde om en forvaltningsplan.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 705.600
<i>Projekttitle</i>	Organisk industriaffald på Grønland
	127/001-0164
<i>Projektansvarlig</i>	ROVESTA Miljø I/S
<i>Projektformål</i>	Projektet har til formål at fremme reduktion af udledningen af organiske restprodukter fra fiskeindustri og slagteri samt nyttiggørelse af restprodukter gennem vurderinger og udarbejdelse af kataloger over BAT-muligheder, realistiske anvendelsesmuligheder for restprodukter samt forvaltningsmæssige værktøjer.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 998.033
<i>Projekttitle</i>	Bestandsidentitet hos Vestgrønlandske narhvaler
	127/001-0166
<i>Projektansvarlig</i>	Grønlands Naturinstitut
<i>Projektformål</i>	Projektet har til formål at tilvejebringe vidensgrundlag for en bæredygtig forvaltning af narhvaler i det vigtige sommeropholdsområde i Inglefield Bredning (Qaanaaq Kommune), som viser tydelige tegn på en tilbagegang, som ikke alene kan forklares ud fra fangsten i området. For forvaltningen af bestanden er det kritisk at vide, hvilke kommuner i Grønland som udnytter samme bestand af narhvaler og om bestanden i Qaanaaq forsyner hele kysten med hvaler.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.384.379

<i>Projekttitel</i>	Grønlands Naturressourcer i tid og rum: Statistiske populationsanalyser af 200 års dynamik i dyrebestande
	127/001-0167
<i>Projektansvarlig</i>	Københavns Universitet, Biologisk Institut, Afdelingen for Populationsbiologi
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at foretage en analyse af, hvilke miljøfaktorer der historisk set har været medvirkende til korttids- såvel som langtidsudviklingen i grønlandske dyrebestandes dynamik. Gennem en øget viden om årsagerne til de ofte markante svingninger i dyrebestande forventes projektet at styrke grundlaget for en fortsat indsats for at bevare biodiversiteten.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 593.410
<i>Projekttitel</i>	Udredningsprojekt om forvaltningsmæssige behov vedr. jordforurening i de grønlandske byer
	127/001-0170
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at styrke myndighedernes indsats vedr. forebyggelse og håndtering af jordforurening i de grønlandske byer indenfor de givne ressourcemæssige rammer i hjemmestyret og kommunerne. Konkret skal projektet bidrage til, (a) at der på sigt kan skabes overblik over forureningsproblemerne omfang, herunder for Grønland relevante undersøgelsesstrategier, risikovurderinger, kvalitetskriterier etc., (b) at problemer som følge af nye forureninger og som følge af, at forurenede arealer ved byudvikling overgår til mere følsom arealanvendelse, forebygges, samt (c) at der gennemføres de nødvendige initiativer af såvel lovgivningsmæssig og administrativ som teknisk karakter.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 394.162
<i>Projekttitel</i>	Pilotprojekt om økonomiske styringsmidler mv. i Grønland
	127/001-0176
<i>Projektansvarlig</i>	Nordic Consulting Group
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at vurdere og komme med konkrete anvisninger på, hvordan økonomiske styringsmidler og aftaler kan anvendes og administreres til at fremme indsamling og håndtering af brugte blyakkumulatorer i Grønland.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 369.633
<i>Projekttitel</i>	Sammenfatning, resultat- og effektvurdering af DANCEA-projekter på miljøområdet
	127/001-0181
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektformål</i>	Formålet er at styrke formidling og nyttiggørelse af resultaterne af gennemførte projekter på miljø- og naturområdet samt at vurdere og komme med forslag til evt. forbedringspotentialer i det fortsatte projektarbejde.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 347.670
<i>Projekttitel</i>	Sammenfatning, resultat- og effektvurdering af DANCEA-projekter på naturområdet
	127/001-0182
<i>Projektansvarlig</i>	Kvistgaard Consult Aps
<i>Projektformål</i>	Formålet er at styrke formidling og nyttiggørelse af resultaterne af gennemførte projekter på miljø- og naturområdet samt at vurdere og komme med forslag til evt. forbedringspotentialer i det fortsatte projektarbejde.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 349.800

<i>Projekttitle</i>	Udarbejdelse af en grønlandsk rødliste 127/001-0184
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Arktisk Miljø
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at udarbejde den første grønlandske rødliste. Rødlisten vil på grundlag af internationalt anerkendte principper (IUCN) bidrage til at skabe overblik over grønlandske arters risiko for at uddø både globalt og nationalt, prioritering af forvaltnings- og beskyttelsesindsats og herigennem til opfyldelse af biodiversitetskonventionens bestemmelser.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 500.000
<i>Projekttitle</i>	Beslutningsgrundlag og modeller for implementering af Stockholm konventionen og POP-protokollen i Grønland 127/001-0186
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at tilvejebringe et beslutningsgrundlag vedr. ophævelse af ratifikationsforbehold for Stockholm-konventionen samt implementering af konvention og POP-protokol inkl. vurdering af konsekvenserne heraf. Det langsigtede mål er, at Stockholm-konventionen og POP-protokollen implementeres i Grønland.
<i>Indsatsområde</i>	Grænseoverskridende/regional forurening
<i>Projektstøtte</i>	kr. 402.528
<i>Projekttitle</i>	Datamodel til estimering af affaldsmængder i Grønland 127/001-0188
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektformål</i>	Formålet er, at tilvejebringe et enkelt affaldsdatasystem med henblik på affaldsplanlægning, geografisk og tidsmæssig sammenligning af produktion og behandling af affald, rapportering i henhold til internationale konventioner samt effektivisering af indsamling og håndtering af farligt affald.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.742.550
<i>Projekttitle</i>	Udarbejdelse af en statusvurdering til en forbedret forvaltning og bæredygtig udnyttelse af riden i Grønland 127/001-0192
<i>Projektansvarlig</i>	Grønlands Naturinstitut
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at monitorere grønlandske ridekolonier med henblik på udarbejdelse af en monitoringsplan og derigennem etablering af et grundlag for en mere bæredygtig forvaltning. Den eksisterende viden om bestandsstatus, udvikling og potentielle trusler mod bestanden er meget lille og forvaltningen hviler på et meget spinkelt grundlag. Riden er en af de vigtige havfuglerressourcer i Grønland og udnyttelsesgraden er relativt høj.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 550.000
<i>Projekttitle</i>	Offentlig grøn indkøbspolitik i Grønland 127/001-0123
<i>Projektansvarlig</i>	dk-Teknik
<i>Projektformål</i>	Projektets overordnede formål har været at igangsætte udviklingen af offentlige grønne indkøb i Grønland. Gennem dette opnås en øget miljøbevidsthed og viden om produkters miljøforhold, både hos indkøbere, leverandører og i befolkningen generelt. Gennem konkrete indkøb af mindre miljøbelastende produkter undgås eller reduceres de potentielle miljøbelastninger, og der skabes potentiale for en mere bæredygtig samfundsudvikling. Projektets mål er at: - Skabe opmærksomhed omkring produkters påvirkning af miljøet - Etablere handlemuligheder for indkøbere gennem udvikling af en række miljøvejledninger tilpasset grønlandske forhold - Implementere brugen af miljøvejledninger blandt offentlige indkøbere

Indsatsområde Lokale miljøprojekter
Projektstøtte kr. 799.959

1.1.3 AMP-K

Projekttitel Kortlægning af aktiviteter og affald i det åbne land - fase 2
127/001-0130

Projektansvarlig Niras Greenland a/s

Projektformål Formålet med projektet er at klassificere de identificerede efterladenskaber ud fra miljømæssig, æstetisk og kulturhistorisk betydning samt at vurdere, hvorledes miljømæssige og æstetiske problemer kan afhjælpes, herunder foretage en vurdering af de miljømæssige og økonomiske konsekvenser herved. Projektet skal resultere i følgende output: a. forslag til kriterier for og klassificering af efterladenskaber i det åbne land efter miljømæssig, æstetisk og kulturhistorisk betydning, b. beskrivelse og vurdering af relevante metoder til afhjælpning af problemer som følge af affald i det åbne land under hensyntagen til miljø og økonomi, c. på grundlag af a og b forslag til plan(er) for håndtering af affald i det åbne land, herunder en vurdering af de økonomiske konsekvenser af de enkelte dele af planen, d. rapportering af projektet samt kort sammenfatning af resultaterne af projektet.

Indsatsområde Lokale miljøprojekter
Projektstøtte kr. 500.000

Projekttitel Workshop vedr. forvaltning og forskningsindsatsområder for den fælles grønlandsk-canadiske bestand af almindelig edderfugl
127/001-0158

Projektansvarlig Grønlands Naturinstitut

Projektformål Konferencen skal bidrage til en styrkelse af videns- og forvaltningsgrundlaget og til en bedre dokumentation og forståelse af behovet for fortsatte forvaltningsmæssige tiltag. Konferencen har deltagelse af forskere fra Grønland, Canada og Danmark samt forvaltere og brugere fra Grønland og Canada.

Indsatsområde Biologisk mangfoldighed
Projektstøtte kr. 225.800

Projekttitel Indsamling af forbrugsdata og emissionsberegning for ozonlagnedbrydende stoffer og kraftige drivhusgasser fra Grønland og Færøerne
127/001-0159

Projektansvarlig PlanMiljø

Projektformål Formålet med projektet er for hhv. Grønland og Færøerne - at kortlægge forbrug/ emissioner af ozonlagnedbrydende stoffer og kraftige drivhusgasser i Grønland og Færøerne - at fastlægge en fremgangsmåde for fremtidige opgørelser af forbrug og emissioner, således at rapporteringskravene til de to konventioner fremover kan opfyldes med en begrænset ressourceindsats, - at skabe overblik over forebyggende tiltag, der kan reducere forbrug/emissioner fra konkrete produkter og processer

Indsatsområde Klimaændringer
Projektstøtte kr. 485.486

Projekttitel Koncept for Grønlands bidrag til rapportering af Biodiversitetskonventionen
127/001-0172

Projektansvarlig Kvistgaard Consult Aps

Projektformål Formålet med projektet er at udarbejde et koncept for Grønlands bidrag til rapportering af Biodiversitetskonventionen, og skal resultere i - udkast til grønlandsk bidrag til rapportering for 2005, - udkast til en manual/vejledning for rapportering af CBD på baggrund af ovenstående to punkter og som kan anvendes af hjemmestyret i forbindelse med fremtidige rapporteringer, - en fortegnelse over emner, hvor der kan være behov for en afklaring/aftale vis a vis den danske rapportering, dvs. forhold af rele-

	vans for rapporteringen, som ikke er underlagt hjemmestyrekompetence eller hvor dette evt. måtte være uafklaret.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 249.200
<i>Projekttitle</i>	Etablering af en grønlandsk naturvejlederordning - tilskud til fællesudgifter 127/001-0177
<i>Projektansvarlig</i>	KANUKOKA, Grønlandske Kommuners Landsforening
<i>Projektformål</i>	Formålet er at etablere en grønlandsk naturvejlederordning, der kan bidrage til formidling af viden om natur, miljø og kultur og til at styrke dialogen om disse emner bl.a. gennem tilbud til børn og unge. Der ydes løntilskud til etablering af naturvejlederordninger i Upernavik, Ilulissat og Sisimiut og til etablering af en grønlands naturvejlederuddannelse samt etablering af netværk og anden styrkelse af naturvejledernes kompetencer bl.a. indenfor formidling.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 524.200
<i>Projekttitle</i>	Etablering af en naturvejlederordning i Ilulissat Kommune 127/001-0178
<i>Projektansvarlig</i>	Ilulissat Kommune
<i>Projektformål</i>	Formålet er at etablere en grønlandsk naturvejlederordning, der kan bidrage til formidling af viden om natur, miljø og kultur og til at styrke dialogen om disse emner bl.a. gennem tilbud til børn og unge. Der ydes løntilskud til etablering af naturvejlederordninger i Upernavik, Ilulissat og Sisimiut og til etablering af en grønlands naturvejlederuddannelse samt etablering af netværk og anden styrkelse af naturvejledernes kompetencer bl.a. indenfor formidling.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 350.000
<i>Projekttitle</i>	Etablering af en naturvejlederordning i Upernavik Kommune 127/001-0179
<i>Projektansvarlig</i>	Upernavik Kommune
<i>Projektformål</i>	Formålet er at etablere en grønlandsk naturvejlederordning, der kan bidrage til formidling af viden om natur, miljø og kultur og til at styrke dialogen om disse emner bl.a. gennem tilbud til børn og unge. Der ydes løntilskud til etablering af naturvejlederordninger i Upernavik, Ilulissat og Sisimiut og til etablering af en grønlandsk naturvejlederuddannelse samt etablering af netværk og anden styrkelse af naturvejledernes kompetence bl.a. indenfor formidling
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 350.000
<i>Projekttitle</i>	Etablering af en naturvejlederordning i Sisimiut Kommune 127/001-0180
<i>Projektansvarlig</i>	Sisimiut Kommune
<i>Projektformål</i>	Formålet er at etablere en grønlandsk naturvejlederordning, der kan bidrage til formidling af viden om natur, miljø og kultur og til at styrke dialogen om disse emner bl.a. gennem tilbud til børn og unge. Der ydes løntilskud til etablering af naturvejlederordninger i Upernavik, Ilulissat og Sisimiut og til etablering af en grønlands naturvejlederuddannelse samt etablering af netværk og anden styrkelse af naturvejledernes kompetencer bl.a. indenfor formidling.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 350.000

<i>Projekttitle</i>	Pilotprojekt om etablering af kursusforløb vedr. CITES for toldere og andre relevante aktører i Grønland
	127/001-0183
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Polar Center
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at udvikle og afprøve et undervisningsforløb inkl. Udarbejdelse af undervisningsmateriale og opslagsbog til kursusedtagerne om konvention, lovgivning, procedurer, kontaktpersoner, bestemmelsesnøgle etc. Kurset vil fremover med nogle års mellemrum kunne gennemføres af Grønlands Hjemmestyre for at sikre, at den nødvendige viden og kompetencer er tilstede hos de centrale aktører (toldere, turistbutikker m. fl.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 203.276
<i>Projekttitle</i>	Vildtudbytte i Grønland
	127/001-0185
<i>Projektansvarlig</i>	TietoEnator A/S
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at forbedre kvaliteten og tilgængeligheden af fangstdata bl.a. således, at data gøres umiddelbart tilgængelige for naturforvaltning og – forskning under Grønlands Hjemmestyre (DMN og GN). Projektet skal endvidere bidrage til, at offentligheden på sigt får endnu bedre adgang til fangstdata.
<i>Indsatsområde</i>	Biologisk mangfoldighed
<i>Projektstøtte</i>	kr. 365.000
<i>Projekttitle</i>	Vejledning og værktøjer til iværksættelse af temaplaner på miljøområdet i kommunerne
	127/001-0187
<i>Projektansvarlig</i>	Arkitekt MAA Niels Bennetzens Tegnestue
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er, på grundlag af erfaringerne og resultaterne fra udarbejdelse af affaldstemaplan for Upernavik Kommune, at inspirere og gøre det nemmere for andre kommuner at igangsætte tilsvarende tiltag med henblik på den kommende revision af kommuneplanerne.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 100.000
<i>Projekttitle</i>	Udrednings- og pilotprojekt vedr. håndtering af gråt spildevand
	127/001-0189
<i>Projektansvarlig</i>	COWI Consult
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at forbedre vidensgrundlaget for at reducere uønskede problemer som følge af udledning af gråt spildevand til terræn. Afledning af gråt spildevand til terræn medfører risiko for overførsel af sygdomskim og bakterier især til børn, problemer for lavere beliggende ejendomme og med hensyn til opretholdelse af infrastrukturen. Projektet resulterer bl.a. i en vejledning vedr. håndtering af gråt spildevand.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 349.964
<i>Projekttitle</i>	Vurdering af Grønlands spildevandslovgivning
	127/001-0191
<i>Projektansvarlig</i>	COWI Consult
<i>Projektformål</i>	I et samarbejde mellem Direktoratet for Miljø og Natur, KANUKOKA og 3 kommuner er der i 2004 gennemført et udredningsarbejde vedr. håndtering af miljøproblemer som følge af spildevand i de grønlandske byer. En af konklusionerne fra udredningsarbejdet er, at en generel forbedring af spildevandsforholdene i Grønland først er muligt, hvis dele af lovgrundlaget ændres/præciseres. Formålet med projektet er, med udgangspunkt i danske og internationale erfaringer vedr. spildevandslovgivning, ovennævnte projekt samt erfaringerne med den eksisterende grønlandske lovgivning, at bidrage til Hjemmestyrets overvejelser vedr. en styrkelse af de retlige og økonomi-

	ske rammer for en fortsat minimering af miljø- og sundhedsbelastningen fra spildevand.
<i>Indsatsområde</i>	Lokale miljøprojekter
<i>Projektstøtte</i>	kr. 499.997

1.1.4 NGO

<i>Projekttitle</i>	IPS, 2004/2005, Sekretariatet for de Oprindelige Folk - Tillæg 127/001-0133t
<i>Projektansvarlig</i>	Grønlands Hjemmestyre, Danmarkskontoret
<i>Projektformål</i>	Dækning af ekstraomkostninger i forbindelse med personaleskift
<i>Indsatsområde</i>	Oprindelige folk og NGO'er
<i>Projektstøtte</i>	kr. 1.142.000

<i>Projekttitle</i>	IPS, Sekretariatet for de Oprindelige Folk 2005 - 2006 127/001-0190
<i>Projektansvarlig</i>	Grønlands Hjemmestyres Danmarksrepræsentation
<i>Projektformål</i>	Tilskud til sekretariatet for perioden 2005/7 til 2006/6
<i>Indsatsområde</i>	Oprindelige folk og NGO'er
<i>Projektstøtte</i>	kr. 2.300.000

<i>Projekttitle</i>	Russian Indigenous Peoples' Fund 127/034-0010
<i>Projektansvarlig</i>	TGK Consult
<i>Projektformål</i>	Projektets mål er at fremme beskyttelse og genoprettelse af levestederne for de oprindelige folk i Rusland ved etablering af en fond for projekter til støtte af de oprindelige folk. Relevante russiske myndigheder og virksomheder involveres for at sikre større opbakning til de oprindelige folk. Fonden skal tiltrække midler fra nationale og regionale myndigheder og virksomheder og fra internationale donororganisationer.
<i>Indsatsområde</i>	Oprindelige folk og NGO'er
<i>Projektstøtte</i>	kr. 740.000

1.1.5 Øvrige

<i>Projekttitle</i>	Administration af rejsemidler under DANCEA, tillægsbevilling 127/001-0103t
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Polar Center
<i>Projektformål</i>	Formålet med projektet er at administrere rejsetilskud under DANCEA for Miljøstyrelsen. Som følge af Danmarks deltagelse i Arktisk Råds møder i f.eks. AMAP, CAFF, ACAP, PAME, EPPR og ACIA. Derudover er Danmark lead country sammen med Canada på human health området i AMAP regi. Koordinationsgruppen for AMAP holder endvidere møder 1-2 gange om året. Der er tale om en tillægsbevilling til det eksisterende projekt, da rejsekassen er tom.
<i>Indsatsområde</i>	Miljøproblemer/administration
<i>Projektstøtte</i>	kr. 500.000